

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA2022/Imm. 118

Oktoberip 5-at 2022

Uunga siunnersuut: Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaannut allannguutissatut siunnersuut.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu
Naalakkersuisoq

Oqaaseqaat:

Naalakkersuisut eqqumiitsuliornermik ataqqinaammik tunniusseriaaseq –
inatsisitigut aningaasaliinerusussamik tunngavilik nutaaq atulersinneqassasoq
siunnersuutigaat.

Anguniarneqarpoq eqqumiitsuliornermik ataqqiniarneqartoq piffissami
sivisunerusumi aningaasatigut taperneqartarluni eqqumiitsuliornermik
piginnaasaminik inerisaaqqinniarnerni atornerarsinnaasunik.

Eqqumiitsuliornermik immikkut maligassiuisut annertunerusumik
ukkatarineqarnerulernissaat matumani aamma tunngaviuvoq, tassuunakkullu
eqqumiitsuliornerup kiisalu eqqumiitsuliornerup silarsuaani inuiaqatigiinnut
pingaassusaat immikkut ukkatarineqarnerulernerat aqutissiuunneqassalluni.

Naalakkersuisut nassuiaanerattut taava immikkut ataqqisariallit taakkuupput
ukiorpassuarni eqqumiitsuliornermik suliaqarsimanerminni pingaaruteqartut
immikkut malunnaateqarsimasut kiisalu aamma allanut nunaqqatiminnut
eqqumiitsuliornermik immikkut maligasiuilluarsimasuusut.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Oqaasertaliussami "ataqqinaammik tunineqartussat" ima paasineqassasoq Naalakkersuisut nassuiaateqarput – tassa taakkuussasut inuit eqqumiitsulianik suliaqarnermini annertuumik inuiaqatigiinni ataqqineqalersimasut.

Naalakkersuisut siunnersuutigaat ataqqinaammik tunissuteqartalernissaq - inunnut sisamanut tunniunneqartalissasoq – ukiumullu taakku tamarmik immikkut 250.000 tikillugit aningaasatigut tunineqartassasut – ukiullu 10-it tikillugit sivilissuseqarsinnaasumik taakkunganga aningaasalersorneqarsinnaallutik.

Taassumallu saniatigut siunnersuummi aamma siunnersuutigineqarpoq "akissarsititsisarneq"-mut tunngasoq. Eqqumiitsuliortoq aamma uani ataqqiniarneqarpoq – aningaasatigullu 20.000-ninik tunineqarnerisigut peqatigisaanik eqqumiitsuliornikkut piginnaasaminik inerisaqqinniarnerni iliuuseqarsinnaalluni. Matumanilu aamma maligassiuusuunera pillugu eqqumiitsuliortoq nersorniarneqarpoq – ukiumullu taassumunnga nersornaatit sisamat pilersinneqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat, tarmarmillu nersornaatit taakku 20.000 kr.-inik immikkut akeqassallutik. Taamaattumillu ukiut tamaasa 80.000 koruunit taassumunnga siunertamut aningaasartuutaasalissallutik.

Ukiumoortumik nersornaasiisarnerit naliginnaasut tassa kulturikkut kajumissaataasartullu saniatigut akissarsititsisarnerit nutaat uku taamaasillutik ingerlanneqartalissasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat.

Inuit Ataqatigiinniit siunnersuummut atatillugu aamma maluginiarparput Naalakkersuisut erseqqissaatigaat siunnersuut – "siunnersuutaannaasoq" – aammalu ataqqinaammik tunniunneqartartut inatsisit tunngavigalugit aningaasaliinerussat pineqarmata – kiisalu tapiissuteqartarnissaq nutaaq

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

siunnersuut pineqarmat – taava inatsisiliortut taassumunnga isummernissaat
kissaatigineqartoq – ilaatigut makku pillugit – tunniussinerit amerlassusii,
tunniussinerit sivisussusii annertussusaalu.

Inuit Ataqatigiit eqqumiitsuliortortatsinnik tapersersuinissarput – suli
annertusarneqarnissaa aamma anguniagaraarput.

Atuarneqarsinnaasutut EPI-kkut siunnersuut pillugu oqaloqatigineqarsimapput.
Tapersersuinertillu oqariartuutigisimagaat siunnersuummi
atuarneqarsinnaavoq.

Akerlianilli una siunnersuut pillugu tusagassiuutitigut sammineqarsimasoq
tamatta arajutsisimagunangilarput. Tassanilu ersippoq aamma
eqqumiitsuliortut allat – allatut isumaqartut – nunatsinni
eqqumiitsuliortortatsinnik annertunerusumik tapersersuisoqarnissaanik
aqqutsissiuussisoqarnissaanut tunngatillugu.

Inuit Ataqatigiinniit siunnersuut matumani pisarput pillugu – kiisalu qanorpiaq
ilusilerlugu aqqissuunneqarnissaa – imaluunniit allatut aqqissuullugu
atuuttussangortinneqassagalarpat – namminermi apeqqutit taamaattut
pillugit inussiarnersumik oqariartuutigerusupparput – allatut siunnersuut una
aqqissuullugu politikikkut suliarineqarnissaa oqariartuutigerusukkatsigu.

“Siunissami eqqumiitsuliornikkut ilisarnaatissarput” tassavoq novemberip 1-niit
3-anut isumasioqatigiisitsisoqarnissaanut qulequtsiunneqarsimasoq. Tassani
eqqumiitsuliortut tamalaat peqataaffigisaannik nunatsinni eqqumiitsuliornikkut
siunissarput pillugu isumasioqatigiittoqartussaavoq. Naalakkersuisullu tamanna
aqqissuussaraat.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Inuit Ataqatigiinniit qilanaarissavarput eqqumiitsuliortortatta kiisalu eqqumiitsuliornerup silarsuaani suliallit – isumaat siunissamilu takorluugaat annertunerusumik tusarfiginissaat.

Isumasioqatigiinneq pilersaarutit malillugit ungasinngitsukkut aaqqissuunneqartussaq soormi utaqqimaalaarutsigu? Eqqumiitsuliortortatta isumaat siunissamilu takorluugaat – taamaasilluta qitiutinnerullugit aallaavigisinnaalissagaluarpagut?

Taakkuuppummi ulluinnarni eqqumiitsuliornerup silarsuaani inuuniuteqarlutillu toqqaannartumik aallussisuusut – taamaattumillu Inuit Ataqatigiinniit isumatusaarnertut isigaarput - taakku qanoq takorluugaqarnerat paasisinnarlutigu nunatsinni eqqumiitsuliorneq pitsaanerusumik aqqutissiuunneqarnissaa siunissami taakku isumaat aallaaviginerisigut aamma aaqqissuussinnaassagutsigu.

Siunnersuut una pillugu aappaasaaneerinnginnitsinni – eqqumiitsuliortut isumasioqatigiinnerat qanoq inerneqarumaarnissaa immaqa utaqqimaalaarsinnaagaluarparput?

Naalackersuisut taamaattumik inussiarnersumik kaammattorusuppagut isumasioqatigiinnerup naammassinissaa utaqqimaalaaqqullugu.

Kisianni tungaviusumik – siunnersuut una akuerigaanni akuerinngikkaluaraanniluunniit – taava ataatsimut isigalugu aningaasanik eqqumiitsuliornerup silarsuaanut aningaasaleeqqinniarneq – tapersensorparput – taamaattumillu aamma uggorissaqaarput aningaasanik tapiissuteqarniarnermi aningaasaleeqqinniarneq maangartiinnarneqassapat.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Allatut oqaatigalugu: ataqqinninnermik takutitserusunneq, kajumissaasiineq imaluunniit qinnuteqaatinik tapiineq – tunngaviusumik tapersersugaraagut siunertaalu paasilluarsinnaallugu – kisinnili isumasioqatigiinneq qanoq inerreqarumaarnissaa tusaqqaarusupparput aalajangertigata – tunngavigissaarnerulluta nunatsinni eqqumiitsuliornerup silarsuaa taamaasilluta aamma politikikkut annertusaaviginiassagatsigu.

Taama oqaaseqarluta ataatsimiitsitaliamut sussassaqartumut una siunnersuut suliassanngortinneqarnissaa innersuupparput.